

ASUINTALON PELASTUSSUUNNITELMAN LAADINTAOPAS

Suunnittelun perusteet

Tähän kirjoitetaan kiinteistön nimi, osoite ja muut yksilöintitiedot. Tiedot löytyvät taloyhtiön hallitukselta tai isännöitsijältä.

Suojelulohko- ja suojeluyksikkötiedot saadaan paloasemalta. Kunta on jaettu suojelulohkoihin ja suojeluyksiköihin, jotka ovat osana väestönsuojelujärjestelmää. Lohkojen ja yksiköiden rajat noudattelevat yleensä kaupunginosa /kyläjakoa kunnan sisällä. Poikkeusolojen aikana väestönsuojeluorganisaatio aloittaa toiminnan tilanteen vaatimalla tavalla ja yksittäinen asuintalo liittyy siihen omalta osaltaan. Poikkeusolojen aikana toimii se talosuojelu- / turvallisuushenkilöstö, joka pelastussuunnitelmassa määritellään.

Kiinteistön liittyminen pelastustoimeen

Etelä-pohjanmaan pelastuslaitos muodostuu 27 kunnan paloasemista ja niiden henkilöstöstä. Toiminta-alue noudattelee maakuntarajoja. Toiminta tapahtuu Seinäjoen kaupungin alla. Lisätietoja Etelä-pohjanmaan pelastuslaitoksesta löydät internetistä osoitteesta: <http://www.seinajoki.fi/pelastuslaitos/>

Yleinen hätä numero on 112. Pohjanmaan Häätäkeskus toimii Vaasassa. Häätäkeskus palvelee poliisia, sairaankuljetusta, pelastuslaitoksia sekä sosiaali- ja terveysviranomaisia.

Lisätietoja häätäkeskuksesta: <http://www.112.fi/index.php?pageName=pohjanmaa>

Avun saapuminen voi kestää useitakin minutteja. Kesto riippuu useasta tekijästä. Kestoa voidaan arvioida seuraavasti:

Onnettomuus/ hätätilanne huomataan	= 1 min
Tehdään hätäilmoitus	= 1 min
Hätäkeskus välittää tiedon	= 1 min
Apu lähtee liikkeelle	= 1- 5 min
Ajoaika paikalle	= n. 1 min / km

Näin laskemalla saadaan jonkinlainen arvio siitä kuinka kauan kestää esim. pelastuslaitoksen paikalle tulo. On erittäin tärkeää ymmärtää ettei apu ole välttämättä heti paikalla, vaan onnettomuuspaikalla pitää pystyä aloittamaan toimenpiteitä itsenäisesti ennen ammattiavun saapumista. Nämä toimenpiteet usein määräävät kuinka suureksi onnettomuus kehittyy ja minkälaiset vaikutukset sillä on.

Kiinteistölle on yhteisesti sovittava kokoontumispaikka, johon kaikki asukkaat osaavat kokoontua silloin kun rakennus on esim. tulipalon takia tyhjennettävä. Kokoontumispaikka on tärkeä, kun halutaan varmistua siitä, ettei kukaan ole jäänyt sisälle rakennukseen.

Turvallisuushenkilöstö ja sen koulutus

Taloyhtiön kokouksissa valitaan halukkaita henkilöitä toimimaan talonsuojeluhenkilöstössä.

Turvallisuuspäällikkö vastaa osaltaan talon turvallisuudesta valvoen pelastussuunnitelman toteutumista.

Väestönsuojalle nimetään hoitaja, joka vastaa väestönsuojan kunnosta ja käyttöönotosta niin käskettäessä.

Muita henkilöitä voivat olla esim. ensiaputaitoiset henkilöt, jotka haluavat olla mukana rakentamassa talon turvallisuutta.

Talon turvallisuushenkilöstölle on olemassa lyhyitä n. kahden arki-illan kursseja, joilla perehdytään omatoimiseen varautumiseen asuintalossa.

Kiinteistön tiedot ja henkilöstö

Tiedot kiinteistöstä löytyy taloyhtiötä tai isännöitsijältä.

Pelastuslaitos säilyttää suunnitelmasta poimittuja tietoja ns. kohdekorteissa ja siksi on tärkeää arvioida rakennuksessa olevin määrää. Tiedot on arvokkaita onnettomuushetkellä.

Jos kiinteistössä toimii pieniä yrityksiä tai siellä on kokoontumistiloja on hyvä sisällyttää heidän tietonsa suunnitelmaan. Toimijoilta tulisi löytyä vastuuhenkilö, joka vastaa toiminnan turvallisuudesta, talon pelastussuunnitelman edellyttämällä tavalla.

Kiinteistön vika/hätätilaohjeita

Usein nopea toiminta kiinteistön vikatilanteissa pelastaa talon suurilta vahingoilta. Vaikkapa vesivuoto putkistoissa saattaa pitkälle jatkuttuaan aiheuttaa pahimmillaan asumisen keskeytymisen ja ison saneerauksen. Jos jokaisella asukkaalla olisi tieto tai jopa taito ja mahdollisuus sulkea vedentulo, vahingoilta vältyttäisiin.

Tähän kohtaan on mietittävä kenelle asukas ilmoittaa häädänsä ja mikä on hälyttämisen kynnyks I. koska on syytä ilmoittaa viasta. Mietitään kuinka toimitaan eri vika/ hätätilanteissa ja minkälaisia ohjeita asukkaille jaetaan.

On syytä muistaa ilkeivallan mahdollisuus, joten jotkut tiedot on syytä pitää vain joidenkin henkilöiden tiedossa. Tärkein tieto asukkaalle useinkin on PUHELINNUMERO, josta saa nopeasti apua !

Talossa huomioitavat vaaratilanteet

Talon turvallisuushenkilöstön on hyvä miettiä talossa tapahtuneita onnettomuuksia tai vaaratilanteita, kaikki ns. ” läheltä piti ” tilanteet on hyvä muistaa.

Mietitään myös riskejä, jotka ovat koko ajan läsnä ja mahdollisia tapahtua.

Apua riskien löytämiseen saa suunnitelman kohdasta ” Toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi ”, johon on valmiiksi listattu yleisimmät riskit asuintaloissa.

Kun on kirjattu ylös riski, vaara- ja ongelmatilanteita, joita kiinteistössä voi sattua, mietitään niiden vaikutuksia. Esim. tulipalon vaikutukset ovat pahimmassa tapauksessa erittäin vakavat. Arvioinnissa ajatellaan aina pahinta mahdollista seurausta. Tulipalon vaikutuksia voi olla, henkilövahinko, materiaalivahinko, asumisen keskeytyminen jne.

Vaikutukset on syytä miettiä tarkkaan, vain riskin vaikutusten ymmärtämisen kautta voidaan niihin varautua oikealla tavalla ja ne otetaan vakavasti.

Arvioinnissa ei saa unohtaa riskejä, joiden tapahtumiseen ei talossa voida vaikuttaa. Näitä ovat esim. vaarallisten aineiden onnettomuudet, kaasu- ja säteilyvaaratilanteet.

Toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi

Toimenpiteisiin kirjataan mitä kiinteistössä on tehty / tehdään ko. riskin poistamiseksi tai sen vaikutusten pienentämiseksi.

Esim. Paloturvallisuus   Kiinteistön koneet ja laitteet pidetään kunnossa, asukkaille jaetaan tietoa paloturvallisuudesta, yleisten tilojen alkusammutuskalusto pidetään kunnossa, jokaisessa asunnossa on toimiva palovaroitin.

Turvallisuuslaitteet ja järjestelyt

Pelastusviranomaisen suorittama palotarkastus tehdään asuinkerros- ja rivitaloissa n. 10 vuoden välein. Tämä on pitkä aika ajatellen tilannetta, että vain palotarkastaja puuttuu löytämiinsä epäkohtiin. Kiinteistön kunto ja turvallisuusjärjestelyt voidaan tarkistaa vuosittain, turvallisuuspäällikön ja kiinteistöhoitajan kanssa. Tällä tavalla kiinteistö säilyy turvallisena ja toimivana myös palotarkastusten välillä.

Tämä auttaa myös asukkaita ottamaan itse vastuuta omasta asumisympäristöstään ja sen turvallisuudesta.

Kiinteistön turvallisuusmateriaali

Kiinteistöön on voitu rakennusvaiheessa määrätä tiettyjä turvallisuusvälineitä. Jos välineistössä on epäselvyyttä, voi asia selvitä ottamalla yhteyttä kunnan rakennusvalvontaan tai palotarkastajaan.

Ennalta määrättyjä välineitä ja laitteita voivat olla esim. käsisammuttimet, opastevalot ja väestönsuojan materiaali.

TALON TURVAOPAS (SPEK, 2004) kirja kertoo osaltaan mitä materiaalia suojautumisessa tarvitaan. Kiinteistön turvallisuusmateriaali kirjataan ylös suunnitelmaan. Mitä materiaalia on, kuinka paljon ja missä sitä säilytetään.

Väestönsuoja

Väestönsuojan tiedot löytyvät taloyhtiöltä, rakennuksen piirustuksista tai isännöitsijältä.

Jos väestönsuojaa ei ole tarkastettu kuluneen 10 vuoden aikana tai tarkastuksesta ei ole olemassa pöytäkirjaa, on sen tarkastus syytä suorittaa. Suojan käytöstä ja sen tyhjentämisestä niin käskettäessä tulee olla suunnitelma.

Suojalla tulee olla nimettynä hoitaja, joka on käynyt väestönsuojanhoitajakurssin.

Tilapäissuoja

Kun kiinteistössä ei ole väestönsuojaa voidaan esim. säteilyvaaratilanteessa suojautua rakennuksen sisäosiin, tiivistäen ja tukkien ilmanvaihtoaukot ja näin saaden aikaan tilapäisen suojan vaaraa vastaan.

Tilapäissuojan rakentamisesta saa oppia talosuojelukursseilla sekä TALON TURVAOPAS kirjasta.

Toimintaohjeet

Suunnitelmapohjassa olevat ohjeet ovat lyhenneltäviä, tiivistettyjä toimintaohjeita. Toiminnasta eri vaaratilanteissa ja onnettomuuksissa saa lisää tietoa TALON TURVAOPAS kirjasta sekä pelastuslaitosten sivuilta internetistä.

Tiedottaminen

Suunnitelma tai sen osat tulee saattaa kaikkien asianosaisten tietoon. Jos suunnitelma sisältää sellaista tietoa, ettei sitä haluta jakaa kaikille asukkaille, riittää tiedottamiseksi tärkeät puhelinnumerot, toimintaohjeet ja suunnitelmat velvoitteet asukkaalle.

Suunnitelma hyväksytään taloyhtiön hallituksen kokouksessa.

Suunnitelmasta voidaan laatia yhteenvetolomake, joka toimitetaan pelastuslaitokselle, joko postilla tai sähköisesti.

Suunnitelmaa pitää tarkistaa vuosittain ja siihen on tehtävä tarkistuksen vaatimat muutokset.

Lisätietoja pelastussuunnittelusta ja varautumisesta:

- Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK, www.spek.fi, alan kirjallisuus jne.
- Pohjanmaan Pelastusalan Liitto ry, 06- 325 1498, <http://personal.inet.fi/yritys/popeli/>, Talosuojelukurssit ja muu koulutus, suojelumateriaali, neuvonta
- Etelä-pohjanmaan pelastuslaitos, oman kunnan paloasema, <http://www.seinajoki.fi/pelastuslaitos/yhteystiedot/>
- <http://www.turvallisuus.net/>, tietoa riskien arvioinnista. (yrityksille, mutta sopii muillekin)
- <http://www.tukes.fi/>, tietoa koneiden ja laitteiden turvallisuudesta, esim. sähkölaitteiden turvallisuus jne.
- <http://www.stuk.fi/>, säteilyturvakeskus, faktaa radioaktiivisesta säteilystä
- <http://www.pelastustoimi.net/>, turvatietoa, pelastustoimen sivusto, kattavaa tietoa pelastustoimen saralta.